

Idegenhonos inváziós fajok terjedési útvonalai, idegenhonos inváziós növényfajok szabályozási lehetőségei

Botta-Dukát Zoltán

MTA Ökológiai Kutatóközpont

Köszönetnyilvánítás

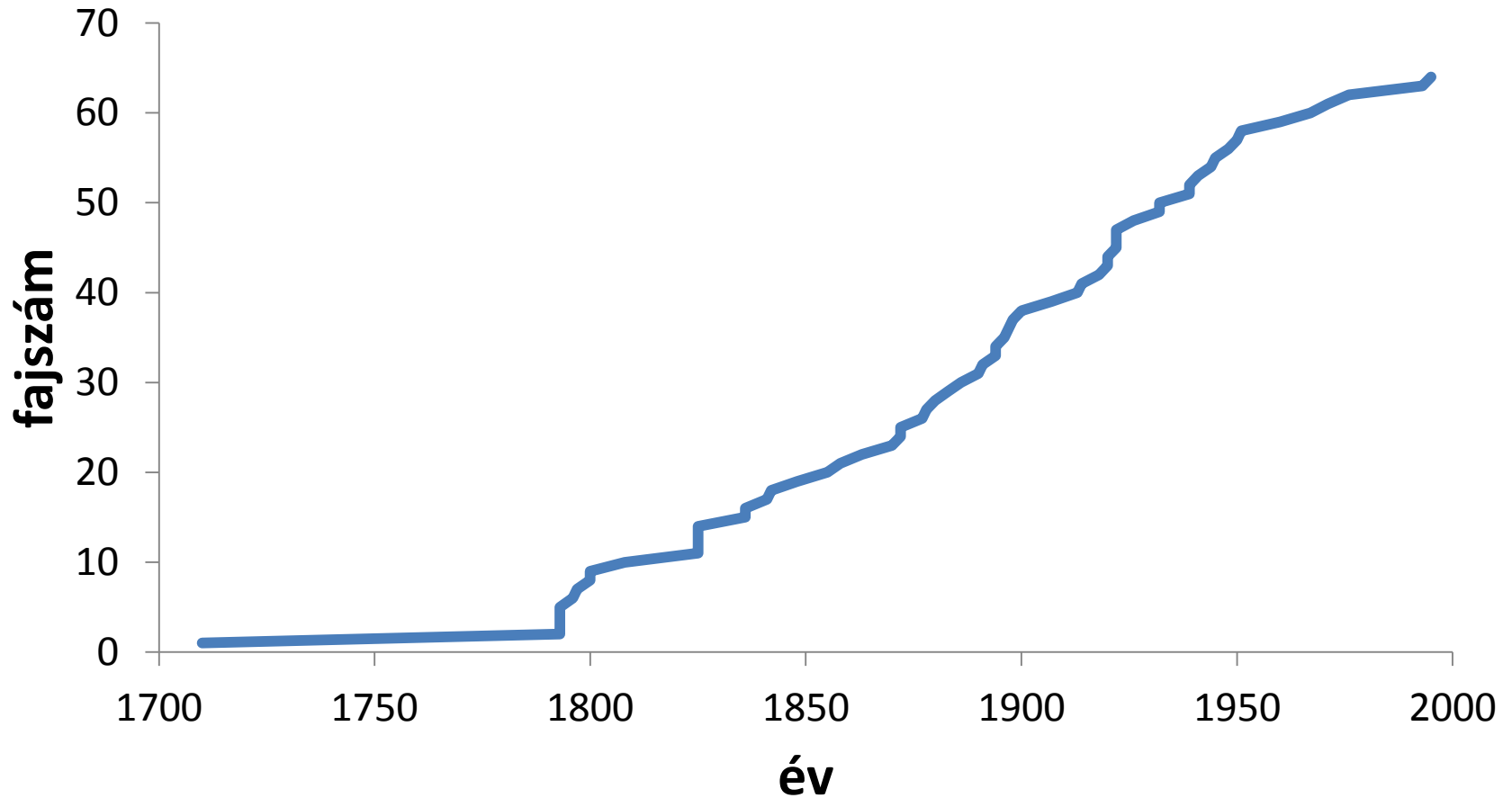
Borza Péter, Csányi Béla, Csecserits Anikó, Halpern Bálint, Király Gergely, Kondorosy Előd, Lukács Balázs András, Mesterházy Attila, Merkl Ottó, Soltész Zoltán, Szeőke Kálmán, Szitár Katalin, Vas Zoltán, Vörös Judit, Weiperth András

Miről lesz szó?

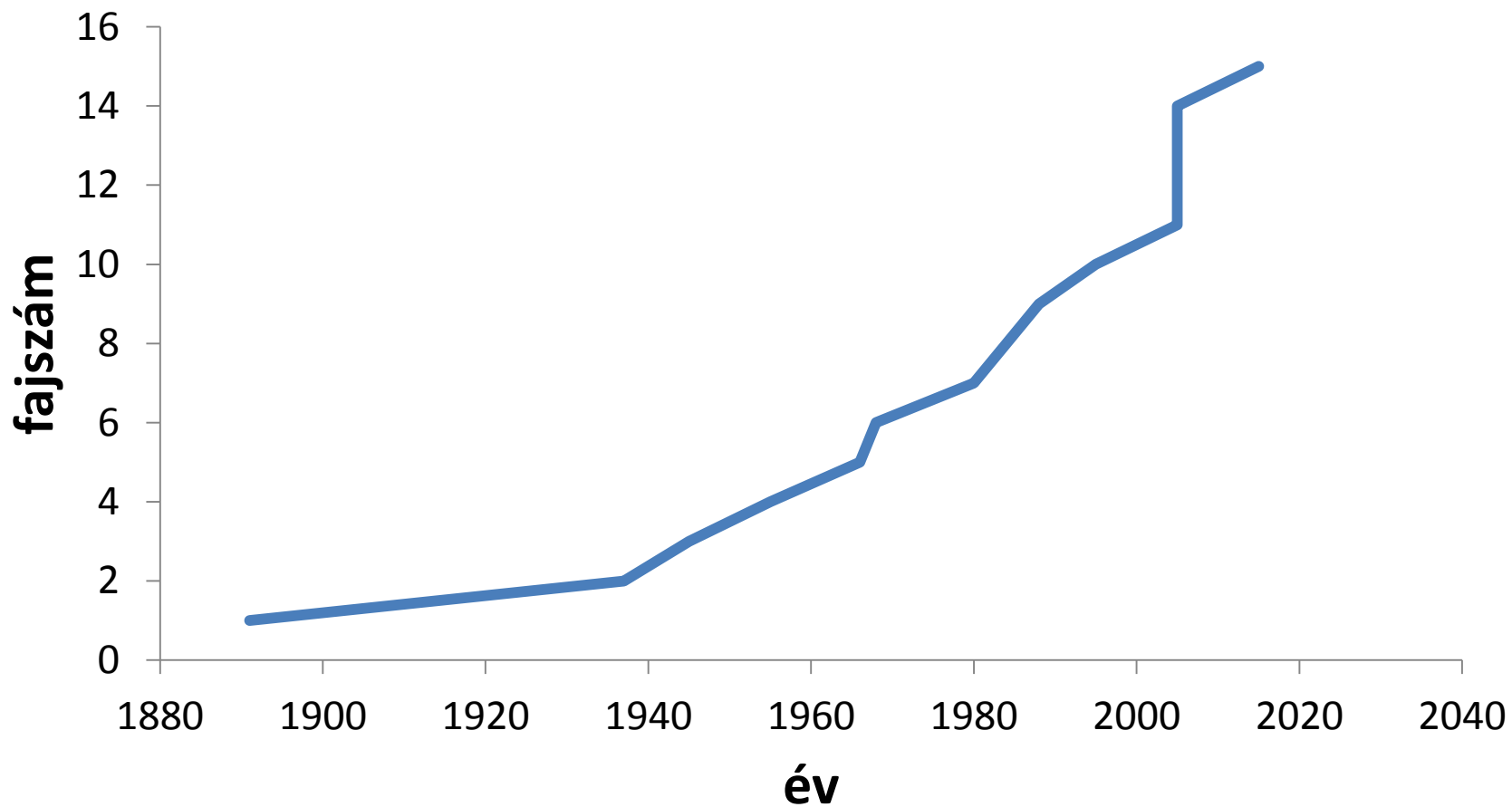
- Inváziós trendek
- Terjedési útvonalak
- Védekezés lehetőségei
- Mi a helyzet az EU-lista fajaival?

INVÁZIÓS TRENDEK

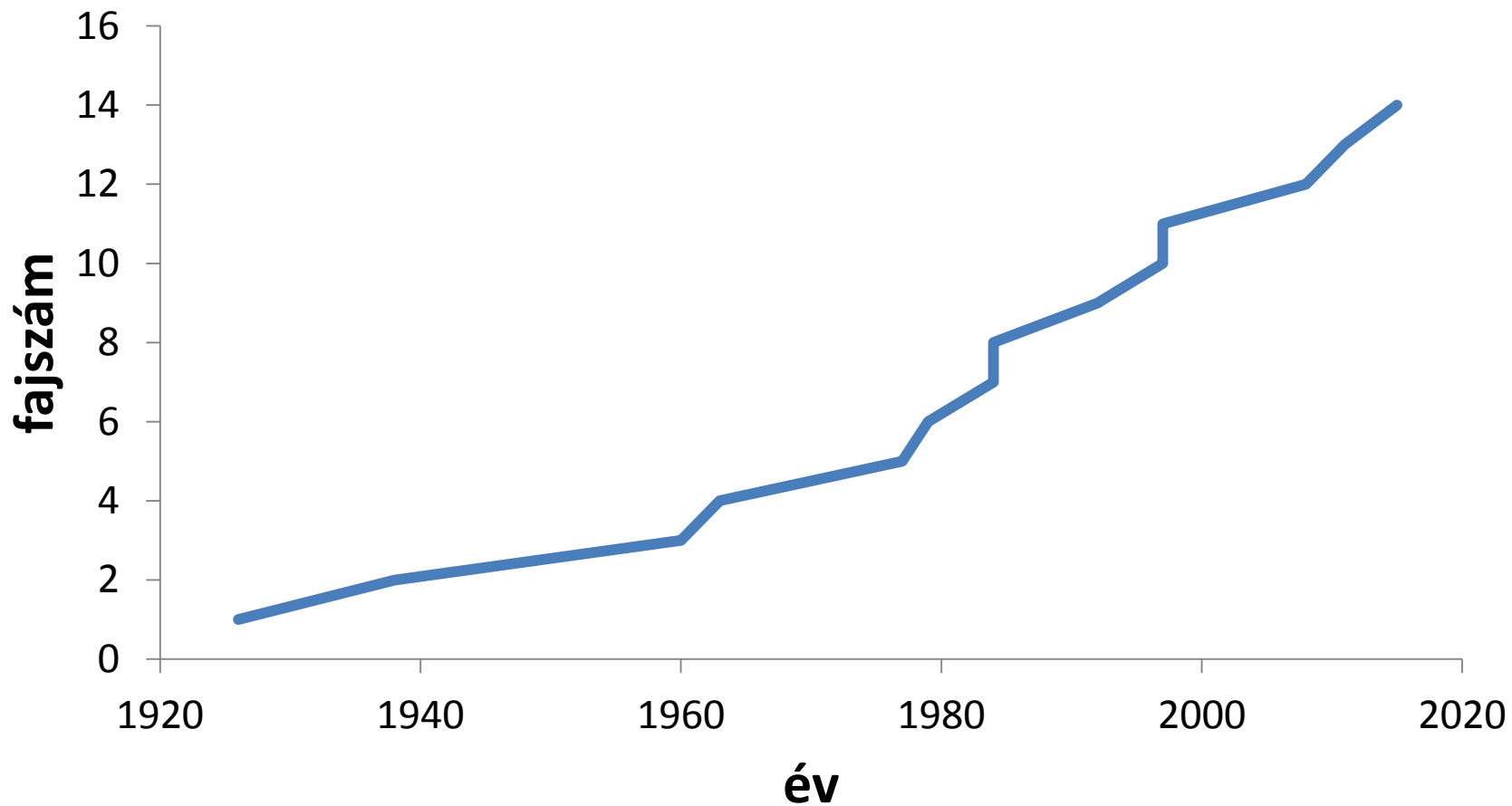
Szárazföldi hajtásos növények

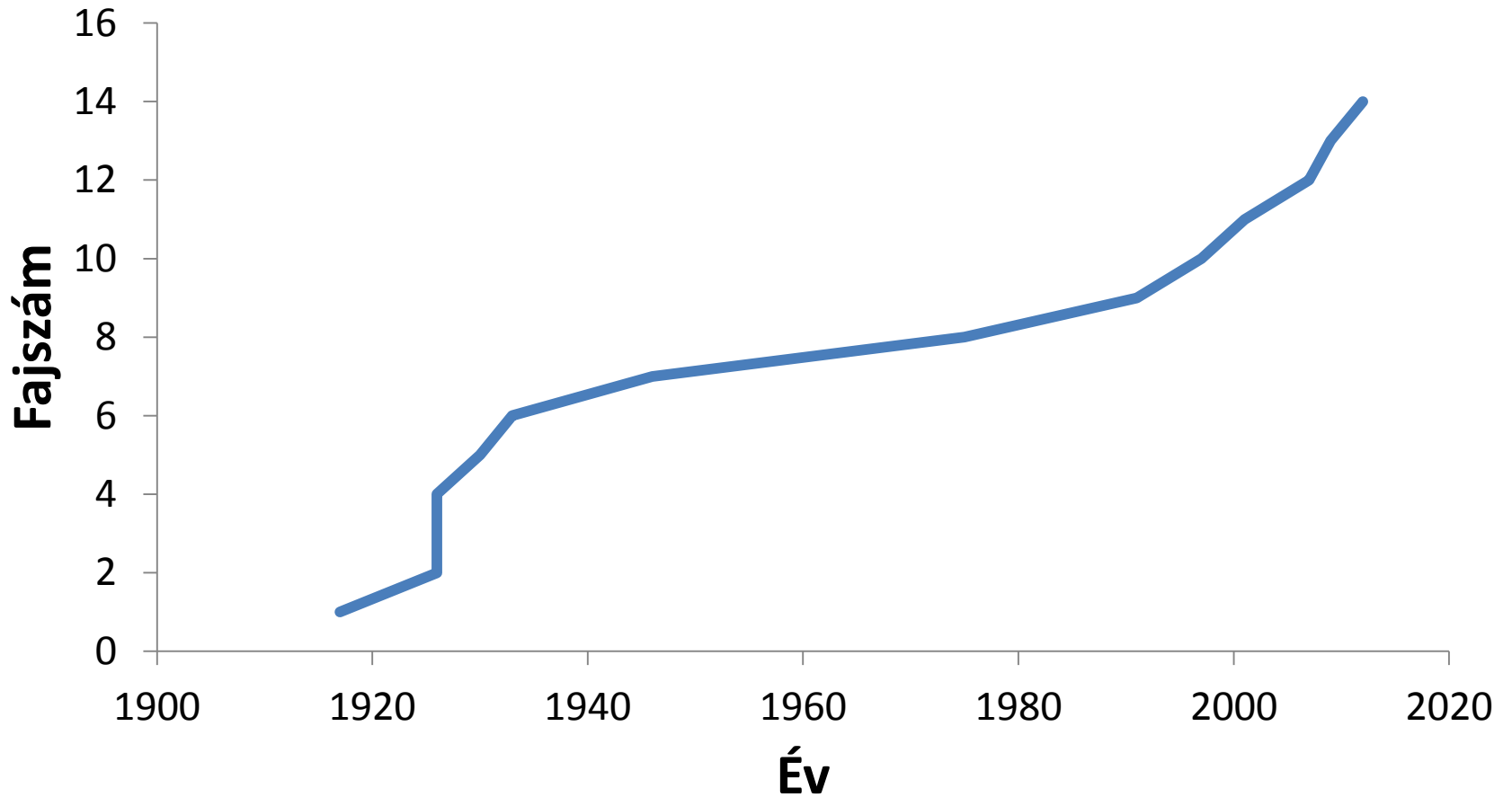
Hínár fajok

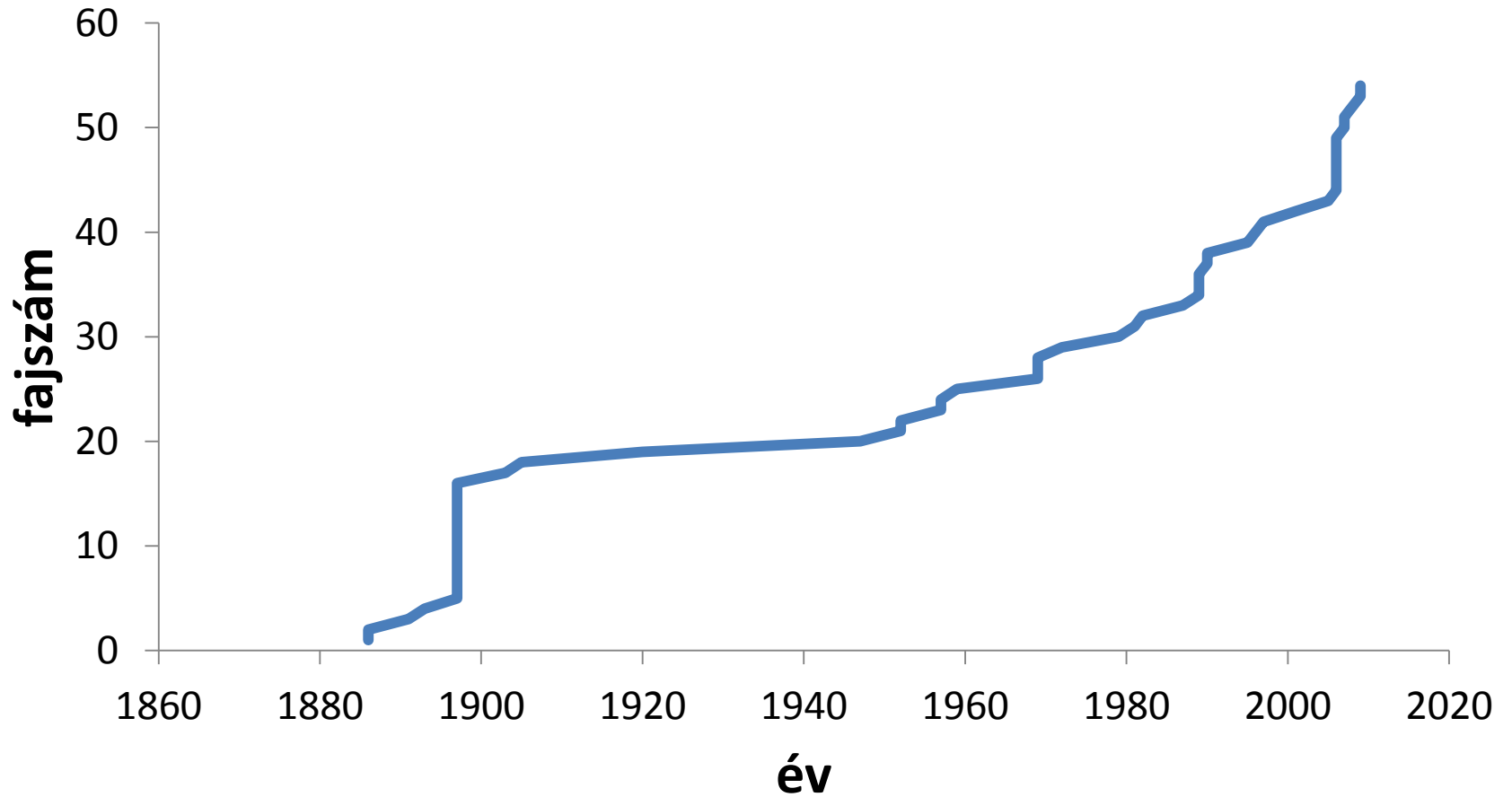
Vízi puhatestűek

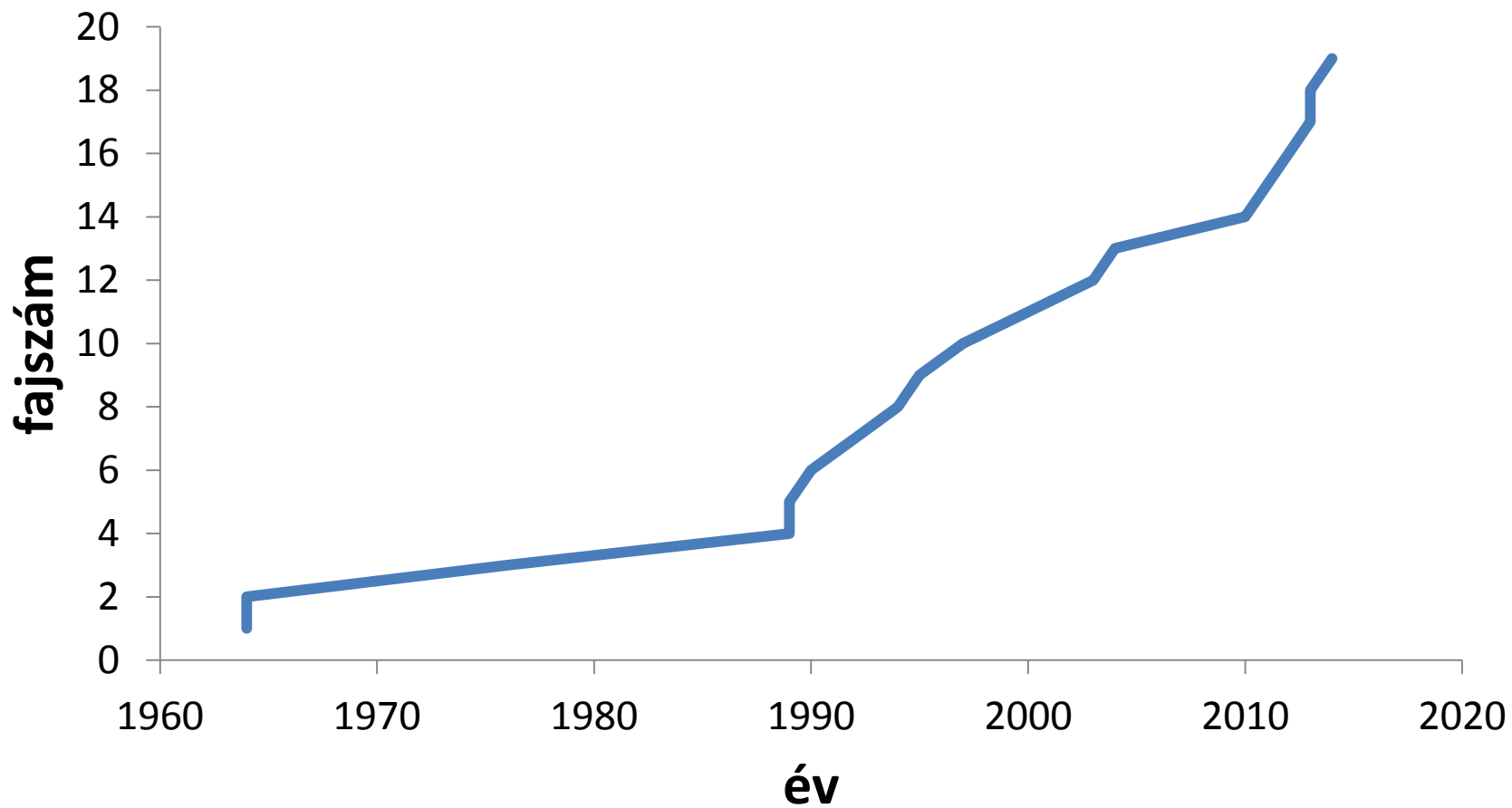
Erszényes rákok

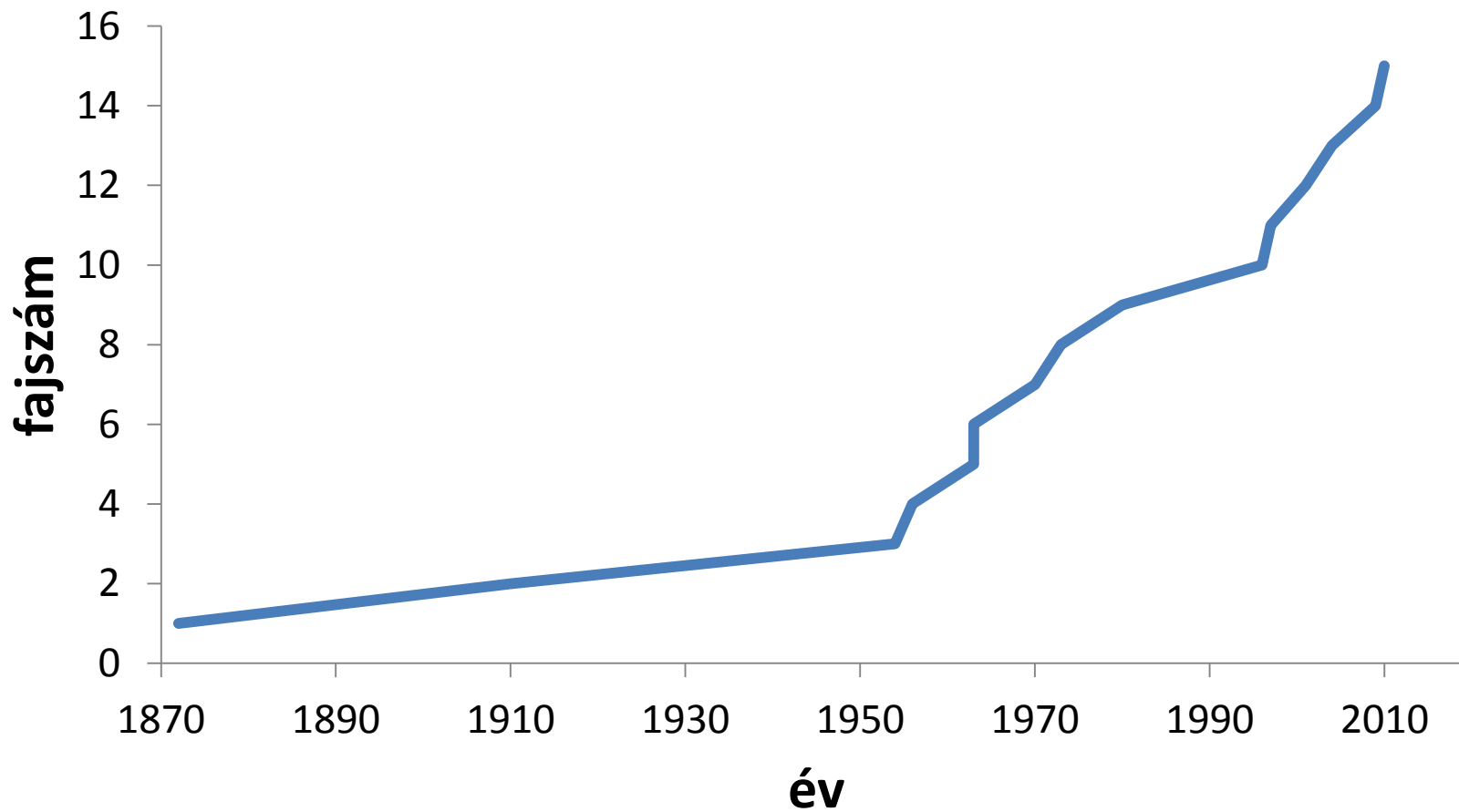
Bogarak

Poloskák

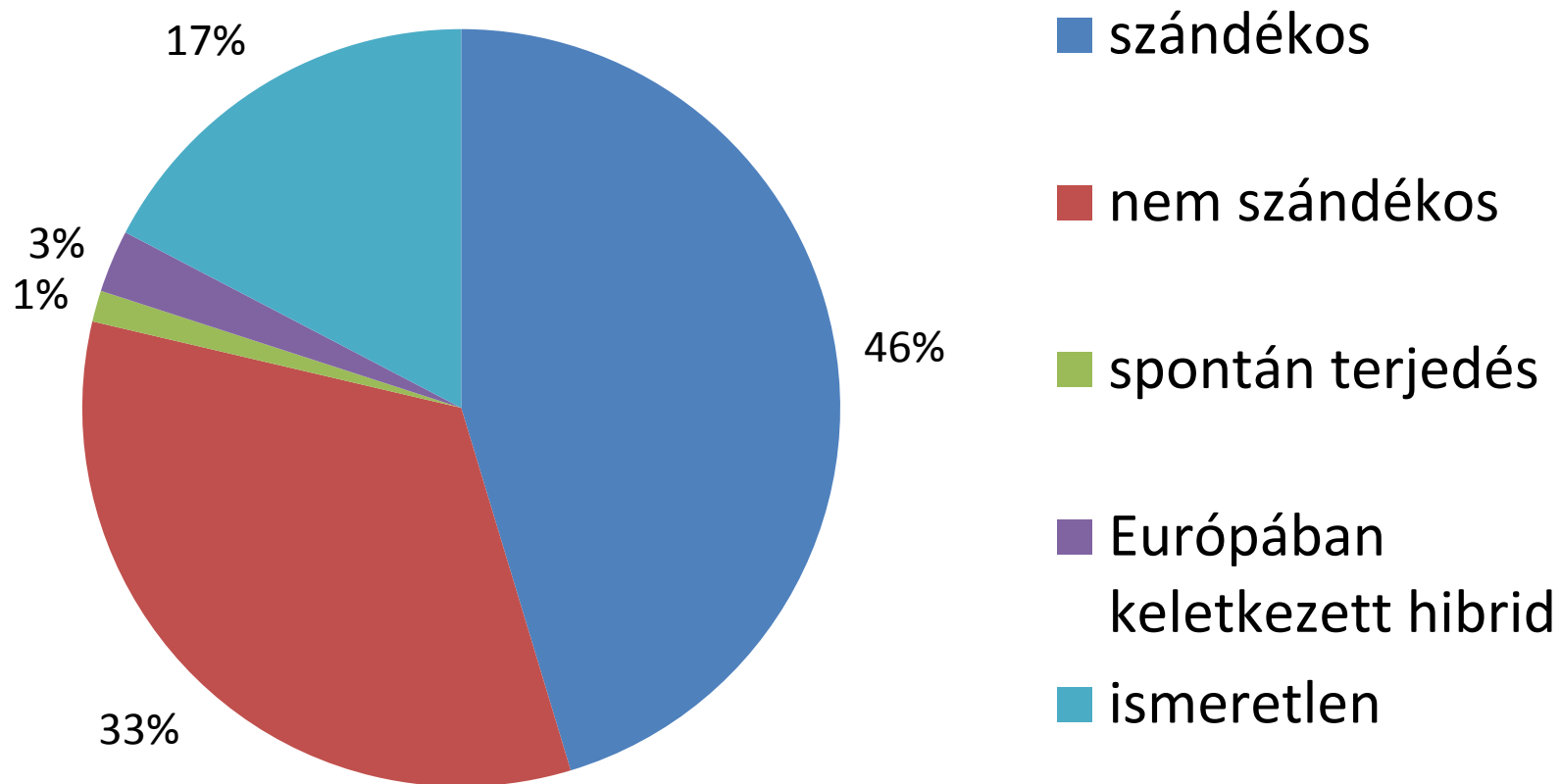

Halak

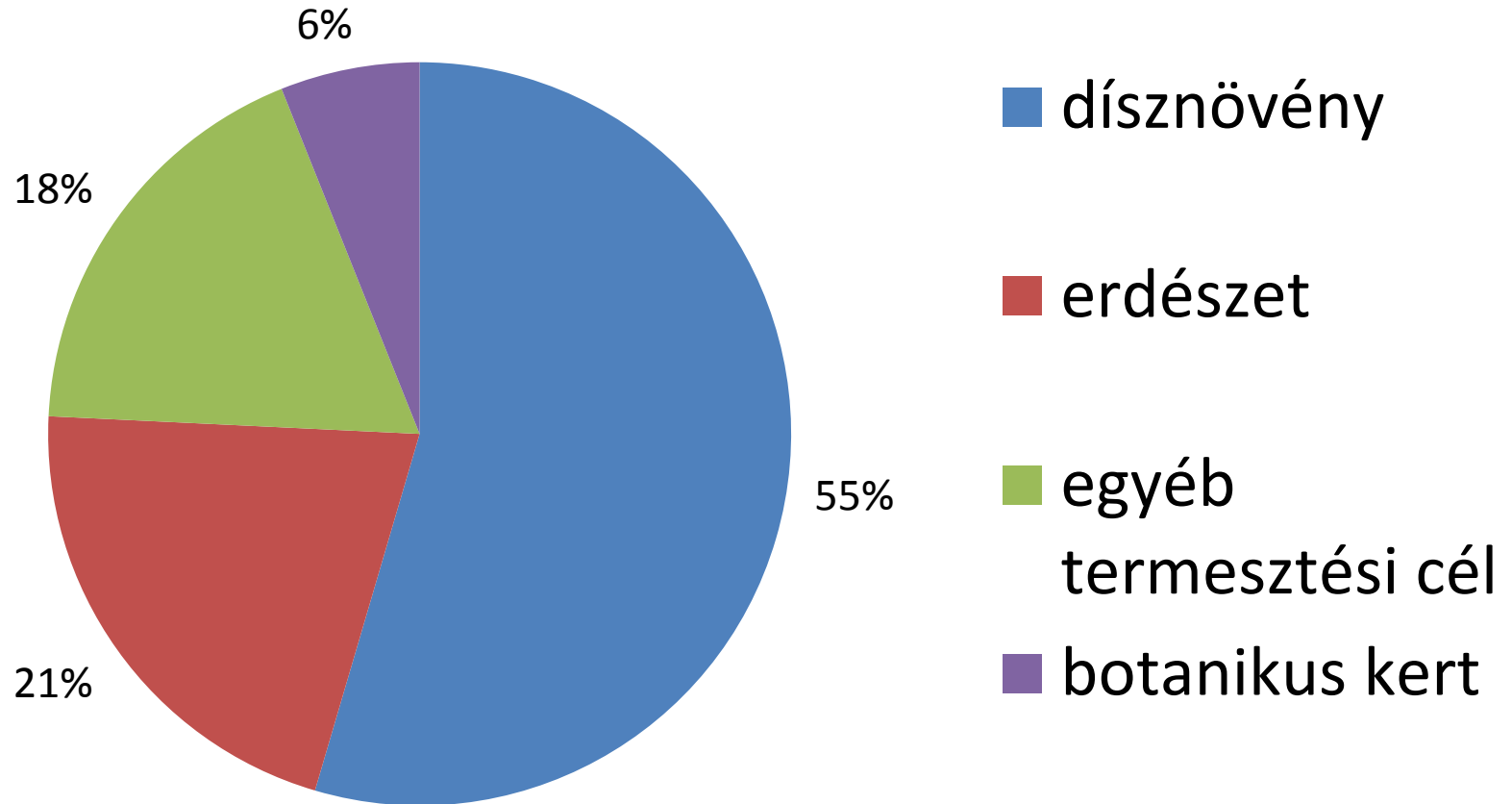

TERJEDÉSI ÚTVONALAK

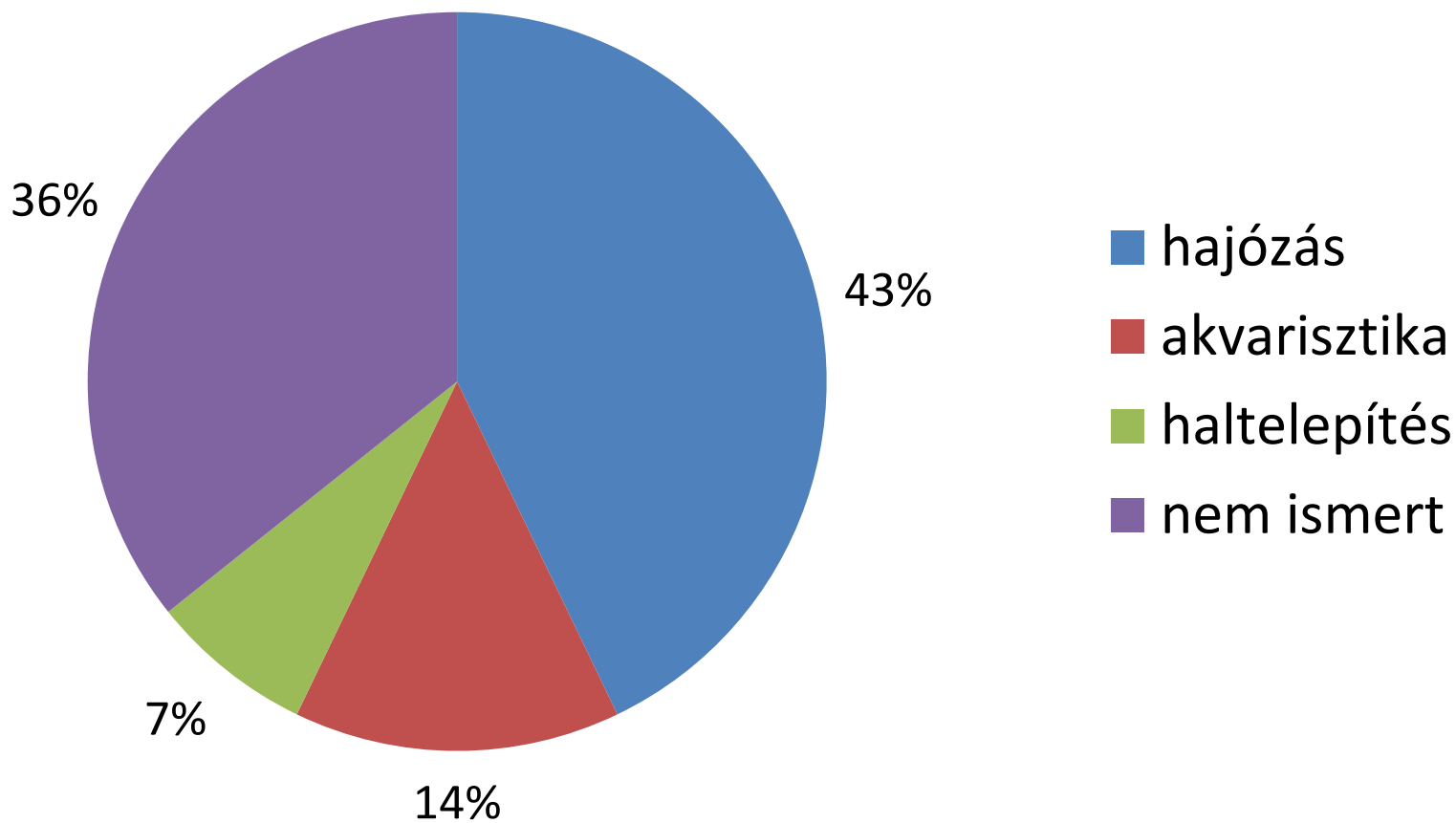
Szárazföldi növények

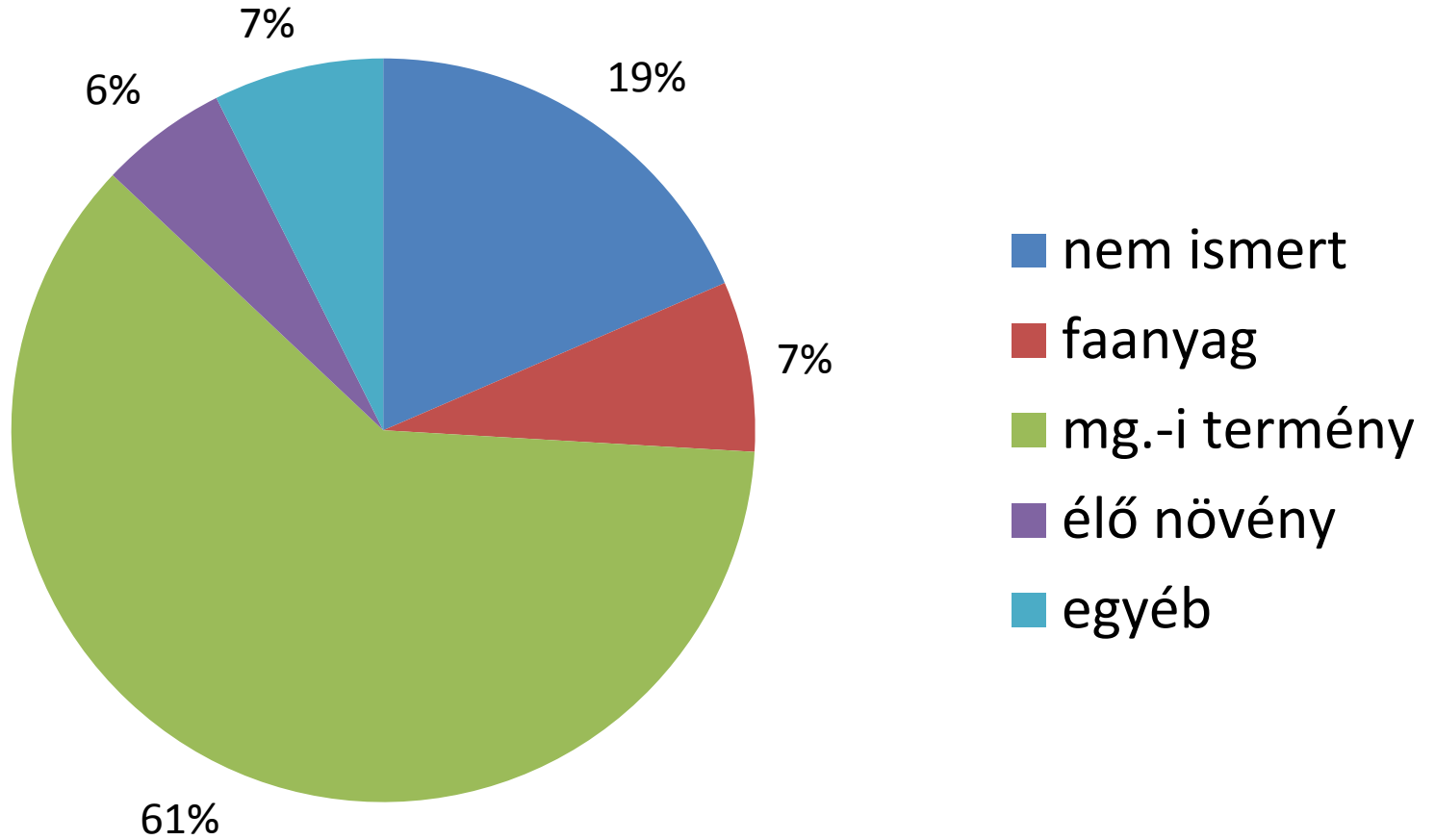
Szándékosan betelepített növényfajok

Vízi puhatestűek

Bogarak

VÉDEKEZÉS LEHETŐSÉGEI

A védekezés szintjei

1. megelőzés
2. korai felismerés és beavatkozás, azaz az újonnan megtelepedett (vagy megtelepített, ám veszélyessé vált), még kis méretű populációk felismerése és lehetőség szerinti kiirtása.
3. már előzőnlött, vagy előzőnlés veszélyének folyamatosan kitett élőhelyek kezelése

Megelőzés

- Szándékos behurcolás szabályozása
 - fekete/szürke/fehér lista
 - fekete listás szabályzás
 - fehér listás szabályzás
- Véletlen behurcolás megakadályozása

Korai felismerés és beavatkozás

- ilyenkor még reális cél a teljes kiirtás
- ha a teljes kiirtás nem lehetséges, vagy nem költséghatékony, akkor a cél az elszigetelés és az állományszabályzás
- MÉG nem okoz komoly problémát, ezért nehéz rá pénzt szerezni
- kockázatelemzés alapján lehet eldönteni, mi ellen kell/érdemes fellépni
- rendszeres felmérések kellenek a korai felismeréshez
- hatékony irtási módszer kell
- az irtás hatékonyságát utólag monitorozni kell

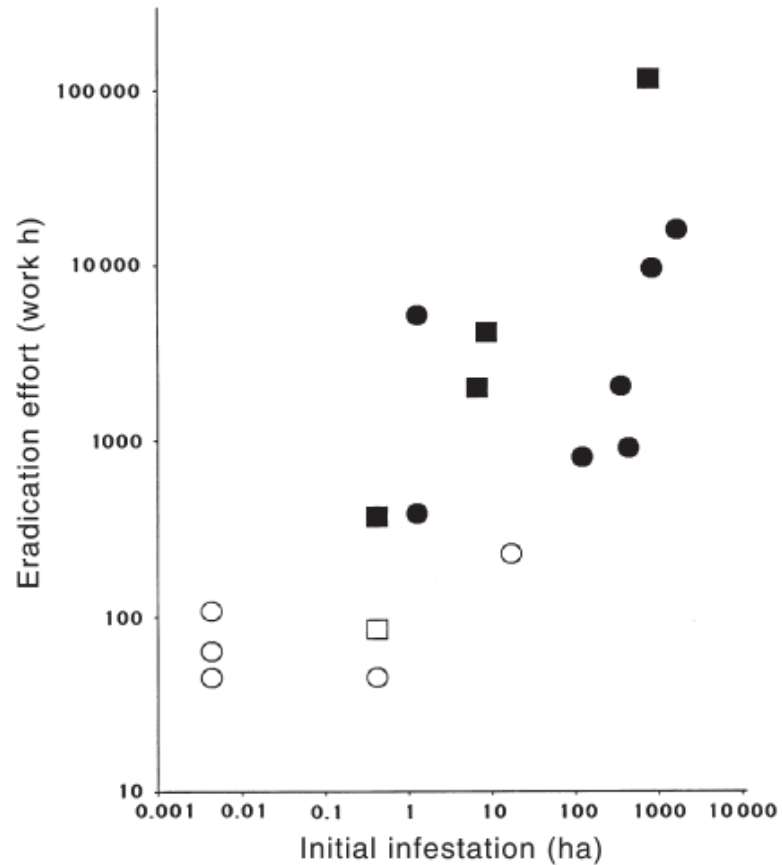

Fig. 2. The dependence of eradication effort (work hours) on the size of initial infestations of two invasive weeds, *Hydrilla verticillata* (eradicating, □; ongoing, ■) and *Onopordum acanthium* (eradicating, ○; ongoing, ●), in California. To estimate the actual cost of the eradication

MI A HELYEZET AZ EU-LISTA FAJAIVAL?

Hazánkban már megjelent

1. Perzsa medvetalp *Heracleum persicum* és Sosnowsky-medvetalp *Heracleum sosnowskyi*
2. Nagyvirágú tóalma, *Ludwigia grandiflora*
3. Kaliforniai tündérhínár, *Cabomba caroliniana*
4. Hévízi gázló, *Hydrocotyle ranunculoides*
5. Nagy fodros-átokhínár, *Lagarosiphon major*
6. Strucctoll süllőhínár, *Myriophyllum aquaticum*
7. Cifrarák, *Orconectes limosus*
8. Jelzőrák, *Pacifastacus leniusculus*
9. Vörös mocsárrák, *Procambarus clarkii*
10. Kínai gyapjaollósrák, *Eriocheir sinensis*
11. Amurgéb, *Perccottus glenii*
12. Kínai razbóra, *Pseudorasbora parva*
13. Vörösfülű ékszerteknős, *Trachemys scripta*

Van európai állománya, várható a hazai megjelenése

1. Borfa, tengerparti seprúcserje *Baccharis halimifolia*
2. Sárgavirágú tóalma, *Ludwigia peploides*
3. Ázsiai lódarázs, *Vespa velutina* ssp. *Nigrithorax*
4. Ökörbéka, *Lithobates catesbeianus*
5. Északi cifrarák, *Orconectes virilis*

Nincs még európai állománya,
hazai megjelenése elképzelhető

1. Keserű hamisüröm, *Parthenium hysterophorus*
2. Ördögfarak keserűfű, *Polygonum perfoliatum*
3. *Microstegium vimineum*

Van európai állománya, hazai megjelenése nem várható

1. Kudzu nyílgyökér, *Pueraria montana* var. *lobata*
2. Erdei csillagfürt, *Lupinus polyphyllus*
3. Rókás tollborzfüű, *Pennisetum setaceum*
4. Brazil óriáslapu, *Gunnera manicata* és *G. tinctoria*
5. Sárga lápbuzogány *Lysichiton americanus*
6. Közönséges vizijácint, *Eichhornia crassipes*

Nincs még európai állománya,
hazai megjelenése nem várható

- Ördögfarak keserűfű, *Polygonum perfoliatum*

Záró megjegyzések

1. A szándékosan betelepített idegen fajok száma megfelelő átfogó szabályozás nélkül növekszik.
2. A véletlenül behurcolt idegen fajok száma megfelelő átfogó szabályozás nélkül növekszik.
3. Az idegen fajok meghonosodását és invázióját elősegítő tényezők növekednek.
4. A legtöbb invázió visszafordíthatatlan.
5. Számos, szándékosan vagy véletlenül bekerült idegen faj károkat okoz.
6. Az idegen fajokból származó haszon és kár egyenlőtlenül oszlik el és eltérő megítélésű régiók, társadalmi rétegek, szektorok és generációk között.
7. Az idegen fajok által okozott károk természete és az azokért viselendő felelősség sem társadalmilag, sem jogilag nincs tudatosítva.